

MOSEDE FORT

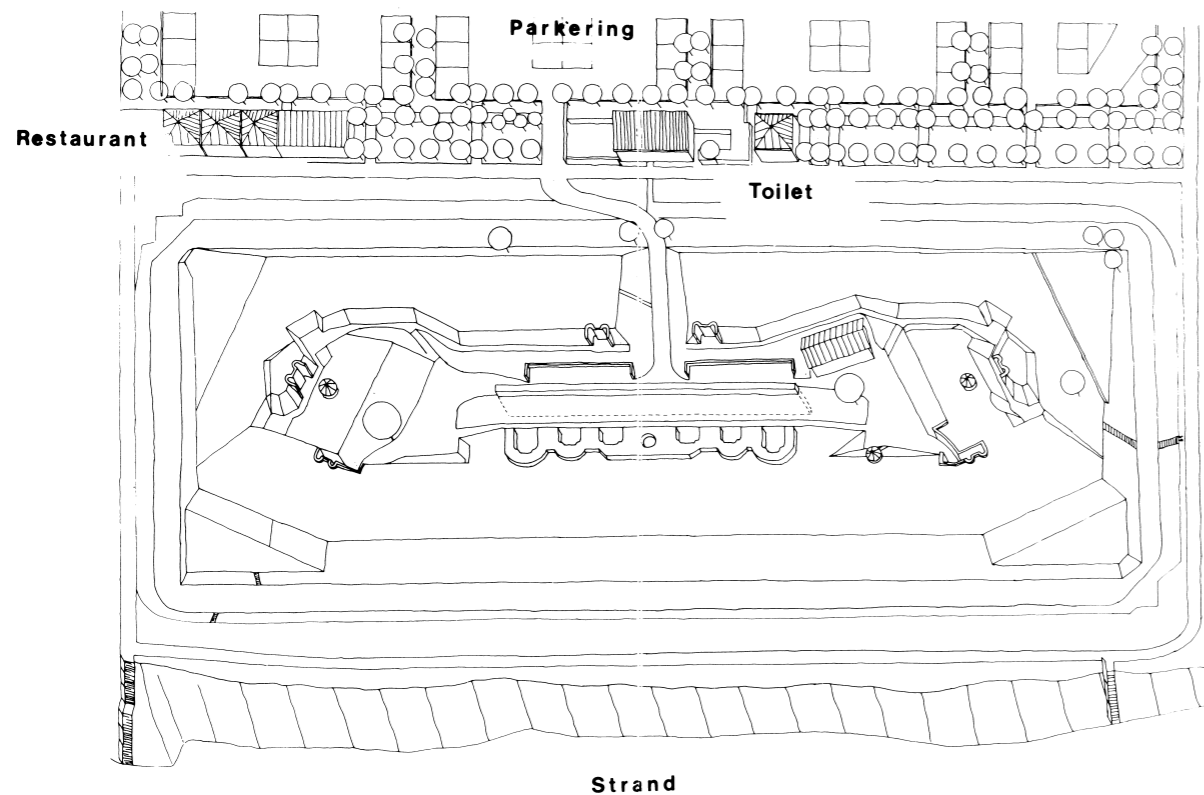
- en strandpark ved Køge Bugt

I november 1970 overtog Roskilde Amt fortet, og det blev fredet sammen med de omkringliggende arealer. Mosedede Fort Strandpark, som området nu hedder, har parkeringsplads, toiletter, kiosk og restaurant. Området med fort og strand giver børn gode legemuligheder både sommer og vinter. Om sommeren er der desuden gode bademuligheder med badebro og fin sandstrand.

Mosedede Fort Strandpark ligger

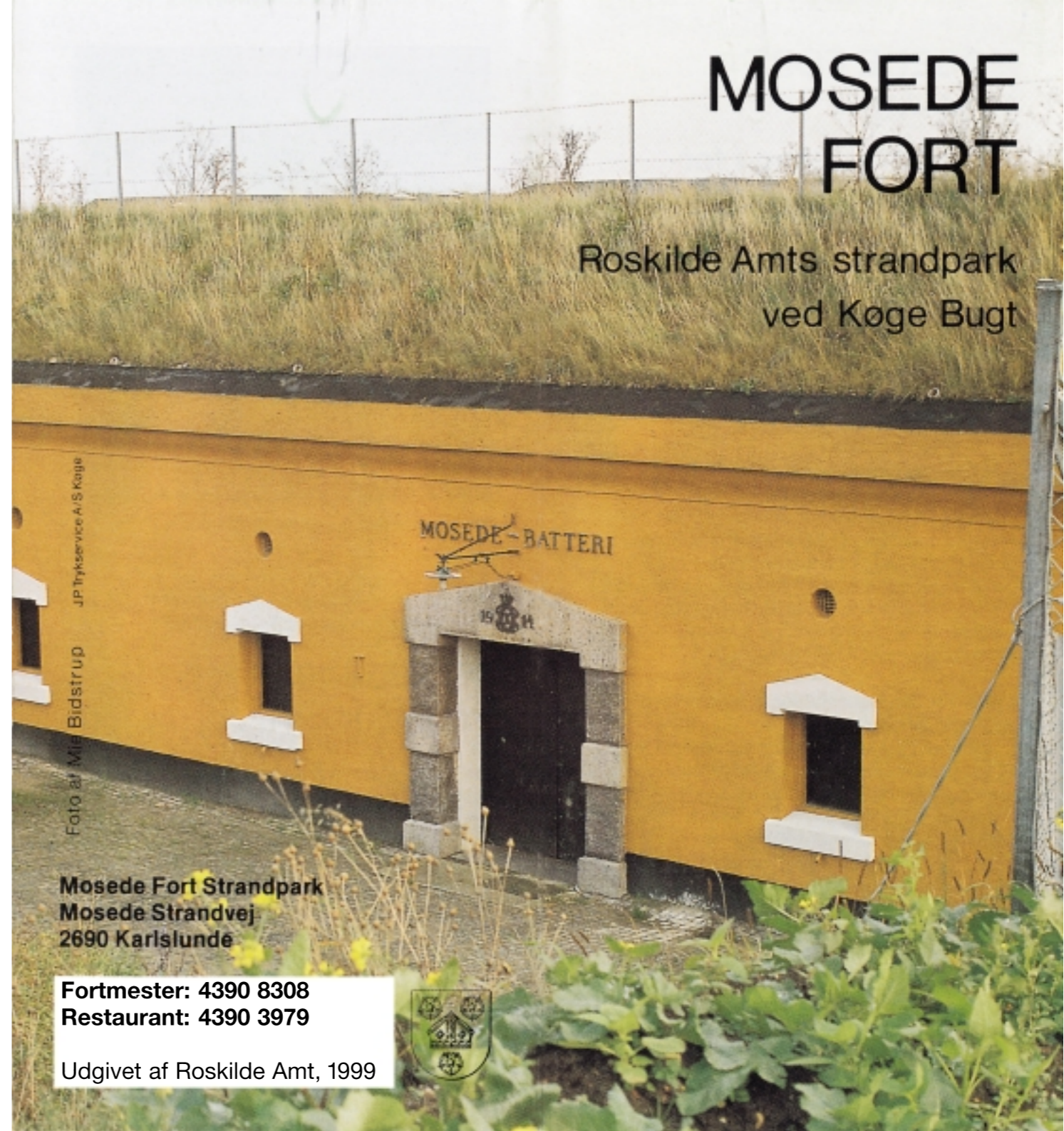
25 km fra København
16 km fra Roskilde
13 km fra Køge

Desuden er der god forbindelse med offentlig transport. S-toget standser ved Karlslunde Station (500 m fra fortet) hvert 20. min., og der er busstoppested lige udenfor fortet (linie 121).

MOSEDE FORT

Roskilde Amts strandpark ved Køge Bugt

Mosedede Fort Strandpark
Mosedede Strandvej
2690 Karlslunde

Fortmester: 4390 8308
Restaurant: 4390 3979

Udgivet af Roskilde Amt, 1999

MOSEDE FORT

1914 -18

- en nøglestilling i forsvaret af København

Kyststrækningen ud for Mosede var yderst farlig for Københavns forsvar. Netop her - det eneste sted i Køge Bugt - er der dybt vand helt ind under land, således at selv store skibe kunne landsætte tropper og materiel mindre end en dagsmarch fra Københavns Vestvold. Enten for at overrumple vestfronten eller skære Sjælland over mellem Køge Bugt og Roskilde Fjord.

Sidstnævnte operation ville totalt forstyrre en dansk mobilisering ved at forhindre de indkaldte i at nå deres mødested i København, hvor halvdelen af hærens og hele flådens mandskab skulle møde i h.t. forsvarslovene af 1909. Derfor besluttede man i 1909 at bygge et anti-invasionsbatteri ved Mosede. Byggeriet påbegyndtes 1913, men fortet var først kampklart i 1916 - midt under 1. verdenskrig.

I 1914 var den københavnske landbefæstning og - hvad der var vigtigst - dens skyts over 20 år gammelt, og kort efter krigsudbruddet viste begivenhederne i Belgien og Nordfrankrig, at stormagterne havde udviklet skyts, der kunne bombardere København fra afstande udenfor fæstningens kanoners rækkevidde.

For at sikre København blev det derfor nødvendigt at skyde forsvaret frem fra Vestvolden, der kun ligger ca. 7 km. fra Rådhuspladsen, til Tunestillingen. Tunestillingen blev anlagt i 1916 fra Mosede over Tune til Roskilde Fjord ved Veddelev, med skyttegrave, pigtrådsspærringer, artilleristillinger for 82 kanoner og mere end 5000 skudsikre rum, herunder betonstøbte maskingeværreder. En del af disse eksisterer

Mandskabsrum med stolper til køjer

endnu. Samtidig var Mosedefortet færdigbygget og kunne sikre den nye stillings østfløj.

MOSEDE 1916

- et stærkt og moderne fort

Da fortet højste kommando i juni 1916, var det udrustet med det mest moderne artilleri. Det havde eget elværk, vandforsyning og centralvarme, køkken, bad m.m. og skudsikre rum til den 150 mand store besætning. Hovedarmeringen var 6 stk. 120 mm L/15 hurtigskydende haubitser M.1914 - skudvidde 8400 m. Ammunitionen tilførtes med elektriske elevatorer fra magasinerne under kanonstillingerne. Sekundær armering var 4 stk. 75 mm L/30 hurtigskydende kanoner, hvoraf 2 også kunne bruges som antiluftskyts.

Som følge af ødelæggelsen af de belgiske for-

ter i august 1914 turde man ikke montere de 6 haubitser inde i fortet. De blev derfor opstillet i to skjulte batterier hhv. 300 og 1000 m nord og nordøst for fortet.

Ved Tunestillingens sløjfning 1919 flyttedes skytset på plads i fortet.

Det ældste skyts var 4 stk. 37 mm revolverkanoner M.1880 - måske bedre kendt som Gatlingkanoner - der med sine små granatkardæsker skulle rense den tørre voldgrav ved et evt. stormangreb, godt hjulpet af 8 stk. Madsen maskingeværer M.1903.

Til nærforsvaret hørte også de 6 betonstøbte maskingeværreder, der hver havde 2 stk. Madsen MG i panserskjolde (1 skjold kan ses i kasematten).

Fortet under 2. verdenskrig

Ved 2. verdenskrigs udbrud i september 1939 blev Mosede Fort atter bemandet. Men efter at Danmark d. 9. april 1940 var blevet besat af tyske tropper, blev fortet d. 20. maj overdraget til besættelsesmagten.

Tyskerne brugte fortet og omkringliggende arealer til søobservation og fangelejr. Og efter befrielsen 5. maj 1945 gjorde danske myndigheder ligeså. Først blev fortet brugt til krigsfanger, siden til tyske flygtninge.

Herefter var de tekniske installationer og fortets indre så ødelagte, at området indtil 1970 kun blev anvendt til øvelsesplads for Hjemmeværnet. Siden 1970 har Roskilde Amt brugt arealerne til strandpark.

Fortet i dag

Alle fortets betonkonstruktioner er stort set bevaret, men en del af kanon- og maskingeværstillingerne er af parkmæssige hensyn helt eller delvist tildækkede, men kan dog identificeres.

Et kig ned ad gangen i kasematten

Mest synlige er de 6 standpladser for haubitserne med underdelen af ildlederstationen i midten. Det lille runde "hus" nord for haubitsbatteriet var kikkertstationen (kikkerten kan ses i kasematten).

I kasematten kan man også se de 4 ammunitionselevatorer, det restaurerede køkken og stolpekonstruktionen til mandskabets hængekøjer.

På privat initiativ er der oprettet en støtteforening: "Mosede Forts Venner". Nærmere oplysninger om foreningen kan fås hos fortmesteren ligesom rundvisning på terrænet og i kasematterne kan aftales med fortmesteren, på tlf. 4390 8308.